

Иван Пейчев

Из „Далечно плаване“

Отплуване

На Божидар Божилов

Ако след тебе бавната вълна
остави върху пясъка крайбрежен
студена пяна, сол и светлина
и твоите стъпки по брега изчезват;
ако зад борда в сънното море
за миг се стрелнат едролюспи риби,
подплашени с отблясъка горещ
на вдигнатата котвена верига;
ако самотни чайки загребат
с крила покоя неподвижно светъл
и видиш за последен път брегът,
изрязан рязко в синьото безветрие —
в сърцето си какво ще вземеш ти,
каково ще вложиш в себе си завинаги?
Седефът ли, прохладен и златист,
в разтворената звездна раковина
на утринта над морския простор?
Солената целувка върху устните
или сълзата в тъмното око,

погълнала небе, вода и суша?
Ти ще отплуваш и от нощ до нощ
ще се утайва в теб морето шумно,
пречупило в кристалната си площ
рибарите край мъртвата лагуна
и черните носачи на памук,
и стачници в замрелите пристанища,
и татуиран гневно свит юмрук,
разплискал с удар пръстените кани.
Ти дълго ще пътуваш и при теб
ще се разсейва сумракът каторжен,
и в твоето обветрено лице
морето бронз и свобода ще сложи.
В загадъчната смътна далнина
зората ще се ражда и умира,
но не забравяй бавната вълна,
безшумно заличила твоите дири.
Морето ще разкъса твоя флаг
и котвата желязна ще изтръгне,
ако не е със тебе оня бряг,
от който ти за някъде си тръгнал.

Напътствие

Когато ти решиш да си заминеш,
недей си взема сбогом нито с мен,
нито с морето...
Иди си, без да се сбогуваш.
Отплувай до съседното пристанище —

до другото пристанище отплувай незабавно.
Там ще намериш пак и чайките, и ветровете,
и лодките със гърбове катранени.

Ще отпочиват пясъците кротко
и всички улици ще водят към морето...

Иди си, без да се сбогуваш.

По кея, опустял внезапно,
по облака, над залива застинал,
по дюните, внезапно занемели,
ще разбере, че вече си заминала.

Тъй сребърните малки риби идват
и недокоснали брега,
се стрелват пак
навътре във морето.

Аз дълго ще почуквам със лулата си
по камъка, горещ от светлина,
и ще си тръгна, без да я запаля,
оставил купчинка студена пепел
по камъка от светлината топъл.

Вълните ще шумят със белите си гребени
и този шум, дълбок
и тъмносин като морето,
ще спре до тебе,
тъмносин като морето там,
във другото пристанище.

Но ако сушата не ти предложи нищо ново,
ако в сърцето ти нахлуе властният ѝ повик —
веднага си тръгни.

Ще те разтваря бално хоризонта,
брегът ще губи своите очертания.

Морето има хиляди пристанища:
отплувай, без да се сбогуваш

с нито едно от тях.
Додето някой ден ще чуя смях,
ще чуя стъпки — бързи и отчетливи —
по стълбите на дървената къща
и върху устните си ще усетя устни
с дъх на море и нар.
И със затворени очи ще знам, че ти се връщаш.
Защото всичко край морето е море.
То идва, за да си отиде —
отива си, за да се върне пак.

Затуй недей си взема сбогом ни със мен,
ни със морето.
Иди си, без да се сбогуваш.

Далечно плаване

На Никола Мавродинов

Ти често в есенните бегли дни
стоеше тук на камъка, изгладен
от време и вълни,
и твоя поглед чезнеше във хоризонта.
Безсилно слънце милваше ръката ти
със белези и хълмчета корави от веслата,
с тъмнеещи реки от бавна кръв.
Зовеше твоя залив, очертан
с гори от бронза стар,

но ти стоеше неподвижен, слян със камъка,
а твоя поглед чезнеше все там във хоризонта.
Приспало кораби и ладии,
огладило най-тънките си гънки,
морето идваше при теб.
То чуваше как бие тъй полека,
съвсем полека твоето сърце
и ти говореше, угрижено снишило глас.
Над вас лениви гларуси
пронизваха простора ведър,
а ти се разговаряше с морето.
Във дългата беседа
изплуваше голям самотен кит,
над мачтите притихваха пасати
и жълти тигри дебнеха в тръстиките
край мрачните тропически реки.
С метална неподвижност се изрязваха
високи палми в зноя,
гасяха бури пламъка спокоен на южните звезди,
в безумна лунност тънеха лагуни,
колибри светеха —
и трепкаха с хриле върху палубата
сребристи влажни риби.
О, твоя кораб беше тъй далече!
О, тъй далеч бе твоя кораб, влюбен във безкрайността!
И странните названия
Баб-Ел-Мандеб, Валпарайзо, Гваделупа
звучеха като заклинания,
в които се откриваше света
без разстояния, без граници!
Как продължителен бе този разговор с морето,
като далечно плаване,

като завръщане в далечното отечество.
Когато потъмнееха скалите
и влажни сенки спираха на кея,
с далечността във себе си —
ти тръгваше, взел сбогом от морето.
Морето те обичаше, но ти —
ти повече обичаше морето
и твойте стъпки нивга не отвеждаха
отвъд дълбоко синята черта,
навеки свързала сърцето ти със хоризонта.
Крайбрежната позлата се топи.
Нощта е близко.
Ниско над водата
денят се мярва за последен път
с безжизнената чиста бледнина
на близката си смърт.
Трепти денят на чайките с крилата
всред есенния безпощаден мрак
и ти, моряк, не ще се върнеш вече.
Последният попътен вятър вее
и в залива небето се издува
като огромно корабно платно,
над твоя камък стръмно се люлее
последната, най-тъмната вълна,
и ти ведно със нея ще отплуваш
в посоките на безпределността.

Следи

От малки и големи стъпки дири
остават върху пясъка златист
и в жълтите, горещи дюни спират
големите и малките следи.
Стоим един до друг и не говорим,
пустей далече каменния кей.
Един самотен облак — златен кораб,
закотвен в хоризонта се люлей.
Гори брега, от залеза пронизан,
гори небето, въздуха гори
и чайките горят, и бавно слизат
с крила пламтящи в сините води.
Поява бризът лек и аз не зная
дали сега навеки между нас
посоки на раздялата чертаеш
с обувки бели в пясъка шумящ.
Пред нас морето в тъмни очертания
с призивен звук посреща тази нощ
и призивът му в нашето мълчание
звучи с такава страстна дива мощ,
че ти с усмивка ставаш. Бризът милва
лицето ти, а моята ръка
от рамото ти пада тъй безсилна —
сама от рамото ти пада тя.
И вече няма думи. С глас провлечен
говори необятното море
и падат върху дюните разсечени
безмълвните ни сенки. Знам — без ред
и без посока дълго ще замира
шумът на стъпки в пясъка златист,
но в мрака черен няма да прозират,
не ще личат обратните следи.

На път

Излиза вятър и от хълма
ти слизаш с него, а пред вас
шуми в студеното безмълвие
и съхне жълтата трева.
По цялото небе разлян е
чер мрак и тегне върху теб
окървавеното мълчание
на този залез без небе.
Къде ще спреш, къде под вятъра
сърцето си ще подслониш?
Вървиш и знаеш, че те чака
тъга всред четири стени.
Вървиш, а вече във Несебър
прозорците горят, но там
измежду тях един те дебне
с дълбоката си тъмнина.
И ти не ще се върнеш. Няма.
И този вятър ще завей
със пясък стъпките, и само
остава есенния кей
и кораба. Ти тръгваш днеска,
а чайките ще викат тук
и ще покрий викът им трескав
прибоя с равния си звук.
И може би нощта безсънна
ни с миг не ще се удължи,

не ще тъжат очите тъмни
ни миг за тебе може би.
И тъй е по-добре. Излишна е
скръбта на този хубав бряг...
И утре в синьото затишие
рибарите ще пеят пак.
Но в притъмнялото пристанище,
в града спокойно свечерен
една частица ще остане
поне от твоето сърце.
И кораба с товар от спомени
ще отпътува с вечерта
и ще се скрий на хоризонта
отвъд — зад синята черта.

Изгнание

На Костас

Ти не отплува по море, не взе
вино, маслини, риба и лимони.
И не измоли с кръв от бял козел
попътен вятър, мир и благосклонност.
Ти, сине на морето, прекоси
с войнишките си скъсани обуца
долините и всеки див масив
на своята гореща бедна суша.
Ти, сине на морето, опозна

скали и пепел, ветрове и глина,
опушените гилзи бяха знак
в посоките, които ти премина.
И по-далеч, все по-далеч, далеч
остават и морето, и простора му
и се смаява южното небе
като далечното платно на кораб.
И ти стоиш последен караул,
последен пост в последните окопи,
сам срещу оня варварин, нахлул
да осквернява древния Акропол.
И вече няма пътища зад теб,
и вече няма пачки в пистолета,
и вече няма дом, жена, дете.
И само пада мрак във дефилето...
И само шум на орлови крила,
и само кръв тече от твойте рани,
и само през планинските била
родината отива във изгнание.

Сега под други, чужди планини,
под други небеса са твойте крачки
и северните есенни слани
светлеят на косите ти във здрача.
И днес, когато тъпчат чужденци
на Партемона мрамора прохладен,
върви със теб под лаврови венци
прокудената слънчева Елада.
И тя е твоя с топлите ръце,
с надеждата, с гнева, със песента,
със древните си камъни.
И ти я носиш и притискаш като знаме

до своето обляно в кръв сърце.

Среща

Хвърля мрежите тихия ден
и мечтае, облегнат на руля,
а за него със поглед здрачен
мисли звездната вечер на юли.

Той се взира и тайно мечтай
и следи на пасажите знака,
а до всяка врата вечерта
и до всеки прозорец го чака.

И си спомня деня своя дом,
и въжето солено обтегнал,
от широкия пуст хоризонт
с мрежа нежното слънце изтегля.

И налегнал веслата, гребе,
всеки удар брега приближава
и голямото синьо море
само ивица тясна остава.

Той се връща и в мокрия кош
светят меко сребристите риби,
и я вижда разгърден и бос
към рибарския пристан да иде.

Тихо облаци бели цъфтят
и небето едвам се разтваря,
а по бузите пламва кръвта
под горещия бронз на загара.

Тъй е ведър и хубав денят,
тъй прекрасна и звездната вечер.
Разминават се те на брегът
все тъй близки и все тъй далечни.

И напразно замира и бий,
и в очакване тръпне сърцето.
Бели чайки и бели вълни
вместо поздрав им праща морето.

Свалено от www.readbg.com

Издание: Иван Пейчев. Далечно плаване, 1962